

1/11/2012

Ερώτηση

Προς τους υπουργούς:

- Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
- Τουρισμού

Θέμα: Σε κίνδυνο βρίσκεται η ιερά μονή του Οσίου Νικάνορα στη Ζάβορδα του Δήμου Δεσκάτης. Καμία εξέλιξη με την κατασκευή της Πεζογέφυρας στην περιοχή Ελάτη.

Στον αέρα παραμένει η διάσωση και η ανάδειξη του ιστορικού βυζαντινού μνημείου της Σκήτης του Αγίου Νικάνορα στο βράχο του Καλλίστρατου στη Ζάβορδα του Δήμου Δεσκάτης, ενώ έχει ήδη αρχίσει να γεμίζει η τεχνητή λίμνη του φράγματος Ιλαρίωνα. Παράλληλα, σε εκκρεμότητα παραμένει η κατασκευή της πεζογέφυρας της Ελάτης, η οποία θα ενώνει το «Ασκηταριό» και την ιερά μονή του Οσίου Νικάνορα με την περιοχή της Ελάτης.

Η ιστορική, αρχαιολογική και λαογραφική σημασία της ιεράς μονής του Οσίου Νικάνορα είναι ξεχωριστή δεδομένου ότι η αρχιτεκτονική και οι αγιογραφίες-τοιχογραφίες της είναι μοναδικές και παράλληλα, ανεκτίμητης αξίας.

Ξεχωριστή είναι και η ιστορική μνήμη της ευρύτερης περιοχής εδώ και πέντε αιώνες, ενώ κορυφαίες ιστορικές στιγμές και της πρόσφατης ιστορίας (Μακεδονικός Αγώνας, Βαλκανικοί πόλεμοι) χαρακτηρίζουν το συγκεκριμένο μέρος του Αλιάκμονα. Η πεζογέφυρα, συμβολίζει και διατηρεί την επί αιώνες σχέση Ελάτης-Μονής Ζάβορδας, σε αυτόν τον αφενός ιστορικής μνήμης τόπο, αφετέρου τόπο μοναδικής άγριας φυσικής ομορφιάς, σπάνιας σύνθεσης μνημείων, βράχων, χρωμάτων και νερών, τόπο που μπορεί να αποτελέσει ξεχωριστό και ελκυστικό πόλο εναλλακτικού τουρισμού.

Ωστόσο, αυτός ο τόπος, εάν δεν εφαρμοστούν οι απαραίτητοι όροι για την προστασία του περιβάλλοντος, κινδυνεύει.

Ειδικότερα το τελευταίο διάστημα η τεχνητή λίμνη του ΥΗΕ Ιλαρίωνα πληρούται σταδιακά, καθόσον η ΔΕΗ «έχει προχωρήσει» σε έμφραξη της Σήραγγας εκτροπής. Σημειώνεται ότι η τεχνητή λίμνη κατασκευάζεται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας προβλέποντας να καλύψει την περιοχή έναντι του Φράγματος.

Στο πλαίσιο αυτό, προκύπτουν σοβαρές ανησυχίες, όπως αναφέρουν εκπρόσωποι φορέων, για τη διάσωση του μνημείου, την κατασκευή της πεζογέφυρας και την υλοποίηση των περιβαλλοντικών όρων του υδροηλεκτρικού έργου εκ μέρους της ΔΕΗ, καθώς έχουν τροποποιηθεί οι περιβαλλοντικοί όροι κατασκευής του φράγματος Ιλαρίωνα.

Από την πλευρά της η ΔΕΗ Α.Ε., μετά τις αλληπάλληλες παρεμβάσεις και τα ερωτήματα φορέων και πολιτών σχετικά με το θέμα, από το Σεπτέμβριο του 2011 μέχρι σήμερα έχει προβεί σε μία σειρά συνεχών ενημερώσεων που εκφράζουν μεν της προθέσεις της εταιρείας, ωστόσο παραμένουν μόνο προθέσεις και υποσχέσεις, τουλάχιστο μέχρι τώρα.

Συγκεκριμένα, η Γενική Διεύθυνση της ΔΕΗ Α.Ε. στο υπ.αρ.πρωτ.ΓΔ/Π3775/30.09.2011 έγγραφό της ανέφερε, ότι «ανταποκρινόμενη στο αίτημα της τοπικής κοινωνίας σχετικά με την κατασκευή της πεζογέφυρας για την αποκατάσταση της επικοινωνίας με την περιοχή όπου ευρίσκεται η Σκήτη του Οσίου Νικάνορα, ανέβασε την εκπόνηση σχετικής μελέτης, η οποία θα εξέταζε και θα πρότεινε τεχνικά ρεαλιστική και υλοποιήσιμη πρόταση για ασφαλή επικοινωνία με το μνημείο. Ήταν αυτονόητο, συμπλήρωνε, ότι η υλοποίηση μια τέτοιας πρότασης θα προχωρούσε μέσα στο πλαίσιο ενός προϋπολογισμού εύλογου και συμβατού με τις σημερινές οικονομικές συγκυρίες και υπό την προϋπόθεση, βέβαια, ότι η πρόταση αυτή θα τύγχανε των απαραίτητων αδειοδοτήσεων (περιβαλλοντικών κ.λπ.) και της έγκρισης του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου (ΚΑΣ)».

Μετά από 3,5 περίπου μήνες, σε νέο έγγραφο της η Γενική Διεύθυνση της ΔΕΗ Α.Ε. (ΑΡ./ΗΜ:ΓΔ/Π/12.01.2012) υποστήριζε ότι από τον Μάιο του 2012, «λαμβάνοντας υπόψη τον απαιτούμενο χρόνο για την εκπόνηση της Μελέτης, τον χρόνο που θα απαιτείτο για την έγκριση της Μελέτης από το ΥΠΠΟΤ και τον απαιτούμενο χρόνο για τη λήψη των σχετικών εγκρίσεων από τα αρμόδια όργανα της Επιχείρησης, θα είχε προχωρήσει στην ανάθεση των εργασιών κατασκευής της πεζογέφυρας». Βρισκόμαστε αρχές Νοεμβρίου κι ακόμη δεν υπάρχει καμία εξέλιξη επί του θέματος.

Τον Ιούνιο του 2012 η ΔΕΗ Α.Ε. σε νέα επιστολή της 29.06.2012 ενημέρωνε πως η μελέτη της κρεμαστής πεζογέφυρας στην περιοχή της Σκήτης του Οσίου Νικάνορα βρισκόταν σε τελική φάση και πως ήταν θέμα ημερών η υποβολή στο ΥΠΠΟΤ για έγκριση, η υποβολή της υπόψη των αρμοδίων φορέων, προκειμένου η εταιρεία να προχωρούσε στην κατασκευή της πεζογέφυρας. Σημείωνε ότι η κατασκευή της πεζογέφυρας, ως εκ της φύσεώς της, δεν εξαρτιόταν από την ύπαρξη ή μη ταμιευτήρα και ότι μπορούσε να πραγματοποιηθεί υπό οιοσδήποτε συνθήκες.

Είκοσι ημέρες μετά, στις 18 Ιουλίου 2012, η ΔΕΗ ΑΕ γνωστοποιούσε ότι εξακολουθούσε να βρίσκεται η μελέτη στην τελική φάση της, η οποία αναμενόταν να ολοκληρωνόταν σύντομα. Παράλληλα προσέθετε πως «θα πρέπει να σημειωθεί ιδιαίτερα ότι η υπόψη Πεζογέφυρα, πέραν της εξασφάλισης ασφαλούς προσπέλασης και διέλευσής της, θα πρέπει να είναι κατάλληλα διαμορφωμένη, ώστε να εναρμονισθεί με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του χώρου στον οποίο θα κατασκευασθεί». Επαναλάμβανε εκ νέου τα στάδια μέχρι τη δημοπράτηση του έργου, δηλαδή την υποβολή της στο ΥΠΠΟΤ για έγκριση, την υποβολή της στους αρμόδιους φορείς για γνωμοδότηση, ώστε στη συνέχεια να προχωρούσε η Δημοπράτηση και η Κατασκευή του Έργου. Και συμπλήρωνε πως «είναι προφανές ότι δεν μπορούμε να ελέγξουμε τους χρόνους έγκρισης από το ΥΠΠΟΤ και γνωμοδότησης των αρμοδίων φορέων. Στη συνέχεια, αφού εξασφαλισθεί η έγκριση ΥΠΠΟΤ και η σύμφωνη γνώμη των αρμοδίων φορέων, θα προχωρήσουμε στην Δημοπράτηση και την Ανάθεση κατασκευής του Έργου διαδικασίες που εκτιμούμε ότι θα απαιτήσουν χρονική διάρκεια τεσσάρων (4) μηνών. Όσον αφορά στο πρόγραμμα κατασκευής, αυτό θα προκύψει από τη μελέτη, από την οποία θα προκύψουν οι επιμέρους εργασίες για την ολοκλήρωση του Έργου».

Αναφορικά με τον ΥΗΕ Ιλαρίωνα τον ίδιο μήνα στο υπ.αρ πρωτ.ΑΡ.ΗΜ.:ΓΔ/Π/1941/11.07.2012, η ΔΕΗ ΑΕ σημειώνει πως «θα τηρήσει πλήρως όλες τις περιβαλλοντικές υποχρεώσεις που αφορούν στο ΥΗΕ Ιλαρίωνα. Η ΔΕΗ, πέραν των μέτρων ενίσχυσης και υποστήριξης της Σκήτης του Οσίου Νικάνορα και του περιβάλλοντος βράχου, θα διαχειρίζεται και θα ρυθμίζει τον Ταμιευτήρα του ΥΗΕ Ιλαρίωνα ώστε να μην υπερβαίνει η νέα, εγκεκριμένη από το ΥΠΠΟΤ, ανώτατη στάθμη λειτουργίας του ΥΗΕ Ιλαρίωνα και να μην κατακλύζεται το λειτουργικό τμήμα της Σκήτης».

Σε άλλο έγγραφό της η ΔΕΗ Α.Ε. (ΑΡ.ΗΜ.:ΔΥΗΠ/3139) στις 18/7/2012 επισήμανε επίσης πως «διαπιστώθηκε ότι ο περιβάλλον της Σκήτη βράχος είναι πολύ ρηγματωμένος, ενώ και η ίδια η Σκήτη δεν είναι σε καλή κατάσταση. Αυτό σημαίνει ότι ο κίνδυνος για τη Σκήτη, όπως έχει, είναι υπαρκτός, ενώ η επέμβαση της ΔΕΗ θα βελτιώσει ούτως ή άλλως την ασφάλεια της Σκήτης και θα βοηθήσει σημαντικά στη διατήρησή της σε καλή κατάσταση».

Σε ότι αφορά στην πορεία του ανασκαφικού έργου σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελάτης, το υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, στις 12-7-2012 σε ενημερωτικό του σημείωμα (Αρ. Πρωτ. 6375), ανέφερε πως η ανασκαφική έρευνα δεν είχε ολοκληρωθεί και ότι κατέβαλαν κάθε δυνατή προσπάθεια. Σχετικά με τη θέση Χράπα Ποταμιά η έρευνα δεν είχε αρχίσει, δεδομένου ότι δεν υπήρξε αντίστοιχη χρηματοδότηση και είχε συμφωνηθεί με το ΥΠΠΟΤ να διενεργηθούν μόνο δοκιμαστικές τομές.

Τέλος, η 17^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων στην υπ.αριθ πρωτ.1639/6.08.2012 σχετικά με τις εργασίες της σκήτης, επισημαίνει πως «έχουν εκπονηθεί και εγκριθεί οι σχετικές μελέτες για την αποκατάσταση και συντήρηση της Σκήτης του Οσίου Νικάνορα και πρόκειται να αρχίσουν οι εργασίες εφαρμογής της».

Κατόπιν τούτων,

Ερωτώνται οι αρμόδιοι υπουργοί:

- Έχουν ολοκληρωθεί και έχουν πάρει τις απαραίτητες εγκρίσεις οι μελέτες κατασκευής των τεχνικών έργων;
- Ποια είναι τα χρονοδιαγράμματα κατασκευής της Πεζογέφυρας και του τεχνικού έργου προστασίας της Σκήτης του Αγίου Νικάνορα;
- Με δεδομένο ότι η τελική στάθμη του νερού θα είναι, με βάση την τεχνική μελέτη του έργου, στα 403,5 μ., ποιος είναι ο χρόνος κατασκευής του τεχνικού έργου προστασίας της Σκήτης;
- Τι προβλέπεται να γίνει με τις αποζημιώσεις των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής, μετά τις απαλλοτριώσεις γης που έχουν πραγματοποιηθεί;

Η ερωτώσα βουλευτής,

Ευγενία Ουζουνίδου